

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25728/2024
Гзп1 4/2024
09.04.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мاستиловић, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије – Министарство финансија – Пореска управа Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Александар Аранђеловић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца и о захтеву за преиспитивање правноснажне пресуде Врховног јавног тужиоца, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6224/23 од 05.09.2024. године, у седници одржаној 09.04.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6224/23 од 05.09.2024. године, као изузетно дозвољеној.

УСВАЈАЈУ СЕ ревизија тужиоца и захтев за преиспитивање правноснажне пресуде Врховног јавног тужиоца и **УКИДАЈУ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 6224/23 од 05.09.2024. године и пресуда Основног суда у Панчеву П 1726/22 од 05.07.2023. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П 1726/22 од 05.07.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се тужени обавезе да ради накнаде штете услед извршења кривичног дела из члана 173а став 1. – пореска превара у вези са порезом на додату вредност Закона о пореском поступку и пореској администрацији, исплати пореској управи износ од 4.146.235,00 динара, као неоснован; ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 169.766,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6224/23 од 05.09.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Панчеву П 1726/22 од 05.07.2023. године; ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену Републички јавни тужилац је поднео захтев за преиспитивање правноснажне пресуде.

Врховни суд је прихватио одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, јер постоји потреба разматрања правних питања од општег интереса или питања у интересу равноправности грађана, с обзиром на предмет спора у овој парници.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 408. и члана 423. Закона о парничном поступку у вези члана 425. Закона о парничном поступку, Врховни суд је утврдио да су ревизија тужиоца и захтев за преиспитивање правноснажне пресуде основани. У претежном делу наводи захтева за преиспитивање правноснажне пресуде су и наводи ревизије тужиоца.

По оцени Врховног суда у конкретном случају дошло је до повреде закона на штету јавног интереса, због чега је основан захтев за преиспитивање правноснажне пресуде, те је Врховни суд одлучио једном одлуком о ревизији и о захтеву за преиспитивање правноснажне пресуде.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је поднео пријаву 16.06.2021. године Основном јавном тужилаштву у Суботици, против овлашћеног лица у ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица, АА из ..., овде туженог. Поводом те пријаве вођен је кривични поступак који је окончан доношењем пресуде Основног суда у Суботици Спк 56/21 од 02.11.2021. године, правноснажне дана 02.11.2021. године, којом је окривљени АА из ..., као власник и одговорно лице ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица оглашен кривим што је у временском периоду од 17.02.2020. до 15.07.2020. године, у намери да у претходних 12 месеци оствари право на неоснован повраћај пореза на додату вредност, поднео шест пореских пријава пореза на додату вредност неистинитог садржаја за таксативно наведене периоде, на основу којих је захтевао повраћај пореза на додату вредност у укупном износу од 4.146.235,00 динара, при чему је био свестан свог дела и да је дело забрањено и хтео његово извршење, чиме је извршио кривично дело из члана 173а

став 1. – пореска превара у вези са порезом на додату вредност Закона о пореском поступку и пореској администрацији, те је суд именованом изрекао условну осуду и утврдио казну затвора у трајању од 4 месеца која казна затвора се неће извршити уколико окривљени у року од 2 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, те је осуђен и на новчану казну у износу од 150.000,00 динара коју је обавезан да плати у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде, а у случају да не плати у наведеном року иста ће се заменити казном затвора тако што ће сваких 1.000,00 динара новчане казне рачунати као један дан затвора, а обавезан је и да на име паушала плати износ од 10.000,00 динара у року од 90 дана од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. У наведеном временском периоду тужени је поднео шест пореских пријава пореза на додату вредност неистинитог садржаја, исти је био власник и законски заступник ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица. Филијала пореске управе и то Филијала Палилула и Филијала Суботица ни по једном основу нису задужиле пореског обвезника ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица за износ од 4.146.235,00 динара. Наведеном пореском обвезнику, Филијала Палилула одузела ПИБ дана 26.04.2021. године по решењу Пореске управе централе број 43-01-05012/21(2021)-5000. Решењем Министарства финансија, Пореске управе Палилула бр. 234512799 од 06.03.2020. године пореском обвезнику ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица одобрен повраћај пореза на додату вредност за порески период од 21.01.2020. године до 31.01.2020. године у износу од 636.467,00 динара, те дат налог да се изврши повраћај ПДВ у наведеном износу најкасније до 03.04.2020. године у корист пореског обвезника број ... који се води код „Raiffeisen bank“ АД Београд, сходно чему је дана 06.03.2020. године на рачун наведене банке за комитента ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица извршена уплата у наведеном износу од 636.467,00 динара. Повраћај пореза на додату вредност пореском обвезнику ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица одобрен је решењем Министарства финансија Пореске управе Палилула број 2349302327 од 06.04.2020. године у износу од 729.918,00 динара за порески период од 01.02.2020. године до 29.02.2020. године, којим решењем је дат налог да се изврши повраћај ПДВ у наведеном износу у корист истог пореског обвезника, која уплата је на рачун истог комитента извршена 07.04.2020. године. Решењем Министарства финансија, Пореске управе Палилула број 2351339796 од 01.06.2020. године одобрен је повраћај пореза у износу од 847.433,00 динара за порески период од 01.03.2020. године до 31.03.2020. године, а која уплата је на рачун истог комитента извршена дана 02.06.2020. године, а повраћај пореза на додату вредност ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица одобрено решењем Министарства финансија Пореске управе Палилула број 2354875823 од 08.06.2020. године у износу од 939.183,00 динара за порески период од 01.04.2020. године до 30.04.2020. године која уплата је извршена на рачун друштва дана 09.06.2020. године. Решењем истог Министарства број 2358276213 од 06.07.2020. године одобрен је повраћај пореза у износу од 502.667,00 динара за порески период 01.05.2020. године до 31.05.2020. године која уплата је извршена на рачун ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица 07.07.2020. године и решењем истог Министарства – Пореске управе Палилула број 2360806386 од 06.08.2020. године у износу од 490.567,00 динара за порески период од 01.06.2020. године до 30.06.2020. године која уплата је извршена на рачун ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица 07.08.2020. године. Наведено привредно друштво је активно.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да тужбени захтев тужиоца није основан у смислу члана 172. ЗОО, јер је у насталом материјалноправном односу између тужиоца и пореског обвезника ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица тужени иступао као заступник правног лица предузимајући у име привредног друштва, као заступаног лица правне послове и правне радње у оквиру својих законских овлашћења које је имао као заступник правног лица, а решење Министарства финансија, Пореске управе Палилула порез на додату вредност у потраживаним износима је одобрен, а затим је извршен и повраћај пореском обвезнику ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица на његов рачун, које привредно друштво је и даље активно, што је потврђено и доношењем пресуде Основног суда у Суботици Спк 56/21 од 02.11.2021. године. Нижестепени судови су заузели и правни став да се у конкретном случају не може применити ни институт пробијања правне личности у смислу члана 18. Закона о привредним друштвима, јер тужилац није доказао да је тужени користио ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица за недозвољене циљеве у своју корист, нити да је тужени имовином друштва располагао као сопственом имовином на штету поверилаца друштва, због чега су одбили тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Основано се ревизијом и захтевом за преиспитивање правноснажне пресуде указује да је побијана пресуда заснована на погрешној примени материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 18. став 1. Закона о привредним друштвима прописано је да командитор, члан друштва са ограниченом одговорношћу и акционар, као и законски заступник тог лица ако је оно пословно неспособно физичко лице које и злоупотреби правило о ограниченој одговорности одговара за обавезе друштва. Ставом 2. прописано је да ће се сматрати да постоји злоупотреба из става 1. овог члана нарочито ако то лице: 1) употреби друштво за постизање циља који му је иначе забрањен; 2) користи имовину друштва или њоме располаже као да је његова лична имовина; 3) користи друштво или његову имовину у циљу оштећења поверилаца друштва; 4) ради стицања користи за себе или трећа лица умањи имовину друштва, иако је знало или морало знати да друштво неће моћи да извршава своје обавезе. Према ставу 3. поверилац друштва може поднети тужбу против лица из става 1. овог члана надлежном суду према седишту друштва у року од 6 месеци од дана сазнања за злоупотребу, а најкасније у року од 5 година од дана злоупотребе.

Из наведене одредбе Закона о привредним друштвима произилази да пробијање правне личности може учинити командитор, члан друштва са ограниченом одговорношћу и акционар, као и законски заступник тог лица ако је оно пословно неспособно физичко лице, који злоупотреби правило о ограниченој одговорности. Тужба се подноси против тог лица које је злоупотребио правило о ограниченој одговорности, што је уколико се докаже злоупотреба, праћено санкцијом у виду личне имовинске одговорности тог лица за обавезе друштва, док акционарско друштво одговара за своје обавезе целокупном својом имовином.

Нижестепени судови нису ценили да ли је одговорност туженог заснована на одредби члана 18. став 2. тачка 1. Закона о привредним друштвима доказана доношењем пресуде Основног суда у Суботици Спк 56/21 од 02.11.2021. године, те да ли је парнични суд у погледу постојања кривичног дела и кривичне одговорности учиниоца везан за правноснажну пресуду кривичног суда којом је тужени оглашен кривим у смислу члана 13. ЗПП. Дакле, нижестепени судови нису ценили да ли одговорност туженог за наведену штету управо произилази из радње кривичног дела – пореска превара у вези са порезом на додату вредност Закона о пореском поступку и пореској администрацији, за које је тужени правноснажно оглашен кривим, које обухвата и радњу проузроковања штете тужиоцу у траженом износу, нити су ценили да ли су основ и обим штете садржани у бићу кривичног дела за које је тужени оглашен кривим наведеном пресудом.

Због погрешне примене материјалног права судови се нису бавили ни висином тражене штете. Нижестепени судови не само да нису ценили испуњеност услова за примену одредбе члана 18. став 2. тачка 1. Закона о привредним друштвима у конкретном случају, већ је погрешан закључак судова да тужилац није суду приложио ни један доказ о постојању везе између извршених уплата на рачун друштва и имовине туженог – да су предметне трансакције (уплате) извршене на рачун друштва ради постизања забрањеног циља и стицања личне користи туженог, јер нису ценили кривичну пријаву тужиоца поднету 16.06.2021. године Основном јавном тужилаштву у Суботици против овде туженог, која је заснована на пријави инспектора пореске полиције, здружене списима предмета, у којој је поред осталог наведено да је од стране Пореске управе на текући рачун ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица у периоду од оснивања до дана провера извршен поврат ПДВ-а у износу од 4.146.235,00 динара, те да је тако уплаћен новац у периоду од 11.03.2020. године до 17.08.2020. године, путем банкомата на адреси Панчево, Петра Драпшина 4-6, а коришћењем платне картице ... подигнут са рачуна друштва и то најчешће у износима од 50.000,00 динара по једном подизању, те да је прегледом извода пословне банке утврђено да друштво у периоду од оснивања до дана провера није имало никаквог промета на текућем рачуну, нема уплата ни једног купца нити плаћања ни једном добављачу, осим повраћаја ПДВ-а односно уплате по основу поврата ПДВ од стране пореске управе; те да је тужени умишљајем у АПР извршио промену седишта оснивача одговорног лица друштва, при чему је нови оснивач и одговорно лице ББ из ... који није доступан проверама.

Из наведеног произилази да судови нису проверили ни стање на пословном рачуну ПД „Crimson Gym A&E“ ДОО Суботица, нити су утврдили коме припада наведена платна картица којом је путем банковама подигнут новац са рачуна друштва и у ком износу.

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, нижестепене пресуде су морале бити укинуте.

6

У поновном поступку првостепени суд ће поступити по изнетим примедбама овог суда, након чега ће правилном применом материјалног права донети правилну и закониту одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Са изнетих разлога, применом члана 416. став 2. у вези члана 424. и 425. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу другом изреке решења.

**Председник већа-судија,
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**